

maalet om Optællingen af de afgivne Stemmer i Kommunerne og mente, at man her i Lovforslaget til en vis Grad bryder med, hvad man i 1899 saa stærkt fremhævede, nemlig Hemmeligholdelsen af, hvorledes der er stemt. Ja, man kommer jo i alt Fald dog ikke længere end til at kunne se, hvor mange Stemmer der er faldet paa hver enkelt Kandidat indenfor hver Kommune, ingen vil kunne sige, hvorledes hver enkelt har stemt. Jeg indrømmer, at det ikke for mig i Spørgsmaalet, om man skal holde paa Hemmeligholdelsen af Afstemningen, har været eller er noget stort Spørgsmaal, om man skal samle samtlige Stemmekasser paa eet Sted og optælle dem der, eller om man skal optælle dem i Kommunerne. Naar man har valgt den Fremgangsmaade, som her er foreslaaet, at lade dem optælle i Kommunerne — det er for øvrigt ikke noget nyt, jeg har fundet paa —, saa har jeg forstaaet, at det navnlig er ud fra den Betragtning, at det ikke alene er i Vælgerens, men ogsaa, og maaske navnlig, i Kandidaternes Interesse saa snart som mulig at faa et Resultat. Der vil paa Landet, hvor der jo tidligst Dagen efter kan være Tale om at møde med Stemmekasserne, i hvert Fald hengaa en Dag og vel som Regel to Dage efter Valget, inden Resultatet foreligger. Grunden til, at man har valgt denne Fremgangsmaade, har vel ikke mindst været den, at man gerne har villet, at der skulde være saa kort som muligt mellem det eventuelle Omvalg og selve Hovedvalget. Det siger jo dog sig selv, at en lille Smule Tid skal der til, der skal trykkes nye Stemmesedler og saa videre. Om det vil kunne opnaas indenfor den korte Frist af 8 Dage, som er foreslaaet, at faa afholdt Omvalg, hvis man først faar Resultatet, efter at de paagældende Kommuners Stemmekasser ere samlede paa eet Sted og aabnede og eftertalte, det ved jeg ikke, men det kan jo ogsaa blive Genstand for nærmere Behandling, jeg tillægger ikke dette Spørgsmaal nogen større Betydning.

Saa berørte det ærede Medlem den Forskel, der er i Rigsdagsmedlemmernes Diæter, eftersom Samlingen strækker sig udover 1. April eller ender 1. April. Jeg er meget tilfreds med det ærede Medlems Udtalelser, og jeg giver ham Ret i, at den Bestemmelse, at Diæterne efter 1. April skulde nedsættes til 6 Kr., i Virkeligheden ikke er passende. Jeg tror ikke, at det vil blive vanskeligt at fastsætte dem til en bestemt, for hver Dag lige stor Betaling. Naar det ærede Medlem ogsaa nævnedes som en

Eventualitet at fastsætte et vist aarligt Vederlag, er det en Tanke, som ogsaa har min Sympati, men vi maa være klar over, at den ikke kan gennemføres uden en Grundlovsændring. Efter Grundloven skal det være daglige Diæter, og det er vistnok det, der i sin Tid gjorde, at man, om jeg maa bruge det Udtryk, gik en Mellemvej; jeg har en Følelse af, at det noget var efter Ønske af dette høje Tings Medlemmer, at man den Gang bestemte, at Forhøjelsen fra 6 til 10 Kr. kun skulde gælde fra 1. Oktober til 1. April — det, man plejede at regne for en ordinær Samling. Ogsaa dette Spørgsmaal kommer vi sikkert nok ud over, det er heller ikke videre betydningsfuldt.

Det Spørgsmaal, det ærede Medlem til Slut kom ind paa, om Forholdstalsvalgmaaden, hænger, det maa erkendes, sammen med Grundlovsændringen, idet der efter den nugældende Grundlov ikke kan indføres Forholdstalsvalgmaade. Jeg gør i den Henseende opmærksom paa — det gælder ogsaa overfor de Bemærkninger, det ærede 4de Medlem for 9de Kreds (Harald Jensen) kom med —, at det i § 104 i det foreliggende Lovforslag er forudsat, at Lovens Bestemmelser skulde benyttes allerede ved et Valg under den gældende Grundlov, idet det i § 104, første Stykke, udtrykkeligt hedder: „De i denne Lov indeholdte Bestemmelser komme første Gang til Anvendelse ved Valg, efter at Rigsdagen er opløst i Henhold til Grundlovens § 95“. Det vil altsaa ses, at hvis man fastholder, at Valgloven allerede skal komme til Anvendelse ved det Valg, som er nødvendigt, dersom vi faa en Ændring i Grundloven og som Følge deraf en Opløsning af begge Rigsdagens Ting, ere vi nødt til i Valgloven kun at have Bestemmelser, der ere forenelige med og i Overensstemmelse med den gældende Grundlov, da dette Valg skal afholdes, inden der er foretaget en Ændring i Grundloven, selv om den er vedtagen første Gang. Ogsaa dette Hensyn har været medvirkende til, at man ikke i Valgloven her har kunnet foreslaa Bestemmelser, der ere i Strid med Grundloven. Det siger sig selv, at i det Øjeblik en Grundlovsændring, saaledes som den nu foreligger fra Regeringen og i Dag har været til Behandling her i Tinget, første Gang er vedtagen af Rigsdagen, og der derefter bliver afholdt Valg, og den nye Rigsdag saa antagelig godkender, hvad den tidligere Rigsdag har vedtaget, vil der alligevel være at foretage Forandringer i Valgloven, for saa vidt Grundloven saa — og det forstaaer jeg da, at alle eller saa godt som alle ere enige om — blandt andet og navnlig har Kvin-